

АНГЛІЙСЬКА МОВА: ОКРЕМІ ЧИННИКИ ПЕРЕТВОРЕННЯ НА МІЖНАРОДНИЙ ЗАСІБ СПІЛКУВАННЯ

Романченко Т.В., викладач, Іванова К.М., Бугайова Т.О., студенти
ПТ КІ СумДУ

Починаючи приблизно з 1600 р. дослідники, шукачі пригод, поселенці й солдати їхали з Великобританії, щоб заснувати поселення й колонії за кордоном. Вони брали англійську мову «з собою» [4]. Після Другої світової війни Сполучені Штати стали тим, чим була Англія в 19 столітті: політично й економічно однією з наймогутніших країн у світі.

Герман Мелвілл у 1850 р. писав: «Ми, американці – особливий, обраний народ, Ізраїль нашого часу... Бог призначив нашому племені великі звершення, а людство чекає їх від нас» [1]. Така впевненість була типовою для американців другої половини 19 ст. не меншою мірою, ніж для наших сучасників.

У другій половині XVIII ст. знайомство в Росії з англійською мовою помітно збільшується завдяки англофільській орієнтації урядових кіл і верхніх шарів російського дворянства. У той період спостерігається збільшення поїздок до Англії з туристичними й освітніми цілями, із метою вивчення науки, ремесла, мистецтва, торгівлі, мореплавання, сільського господарства, богослов'я, мінералогії, металургії, механіки, історії різними прошарками суспільства – від аристократів, духівництва, військових до ремісників. Петро I із поїздки до Англії привіз із собою англійців-інженерів, математиків, майстрів корабельної справи та інших фахівців. Особливим успіхом користувалися твори У. Шекспіра та В. Скотта, англійська політична і економічна думка, географія, історія та культура.

Сутнісними чинниками розповсюдження англійської мови в світі у XIX- XX ст. є власна внутрішня та зовнішня політика відомих англословних країн, зокрема США.

Протягом 19 століття віра в те, що «Бог особливо благоволить американцям», усе більше посилювалася [3]. Християнство, демократія, американізм, англійська мова – усе це змішувалося один з одним і зводилося до спільного знаменника. «Упевненість у власній добродійності викликала в американців таке відчуття переваги, що вони не зупинилися перед тим, щоб прирівняти Божі закони до своїх.

Світло тим, хто заблукав, повинні були, в першу чергу, нести представники англосаксонської раси» [3]. Уже в 19 ст. виникають перші американські організації, призначені для поширення англійської за межами США. Офіційну підтримку вони отримали тільки після Другої світової війни [3]. Поширенням англійської в Росії та Україні займаються такі церкви й секти: «Животворящая благодать», методисти, баптисти, помісна церква Вітнеса Лі, сайєнтологи, пресвітеріанці й муніти [1]. «Побожні (американські) сім'ї посилають своїх синів у 2-5-річні відрядження за кордон у місіонерських цілях. Усі ці люди добре освічені, розбираються в праві й дуже швидко адаптуються в чужій країні. За вербування нових членів вони отримують бали. Після повернення на батьківщину кількість балів зіграє не останню роль у кар'єрі людини. До речі, додому вони везуть значний багаж знань з економіки, політики, традицій і звичаїв регіону свого відрядження. Сектанти часто працюють у школах, університетах, дитячих будинках, дитячих садках, у таборах відпочинку, причому батьків не завжди ставлять до відома [1]. Дітей, крім навчання англійській, долучають до американської культури, тобто вчать святкувати День незалежності США, День подяки, Різдво 25 грудня, Хеллоуїн... [1].

У XX столітті для більшості країн Східної Європи англійська розглядається, у першу чергу, в якості основного каналу доступу до інформації про західний спосіб життя, а також провідника ідей і цінностей, поширення яких має прискорити глобалізацію та інтеграцію певної групи, колективу в англomовне середовище. У 1990-і роки в Росії та Україні починає діяти американська організація Корпус миру, яка займається розповсюдженням і англійської мови. Критики звертають увагу на те, що направлені з Америки вчителі не мають відповідної кваліфікації (безробітні водії, вантажники, офіціанти), в окремих випадках серед «учителів» були впізнані співробітники американських спецслужб [1].

Коментуючи поширення англійської за рахунок інших мов, німецький лінгвіст Рудольф Любель висловив думку, що основна причина цього явища – це аж ніяк не простота англійського синтаксису, а «в значно більшій мірі історичний результат англійського імперіалізму» [1].